
50-lecie Instytutu Bałtyckiego 1925/1927-1977.

Notatki Płockie 22/4-92, 61-63

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

50-lecie Instytutu Bałtyckiego 1925/1927—1977

IN MARI VIA TUA — dewiza ta wryta na rewersie jubileuszowego medalu dobrze wyraża zadania i cele jubilata: Instytutu Bałtyckiego w Gdańsku. Ma on „...na celu inicjowanie, prowadzenie i popieranie badań naukowych w zakresie zagadnień wynikających z bałtyckiego położenia Polski — ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień społecznych, ludnościowych, kulturalnych, gospodarczych i historycznych Pomorza i krajów bałtyckich.” (§ 5 Statutu z 1958 r.).

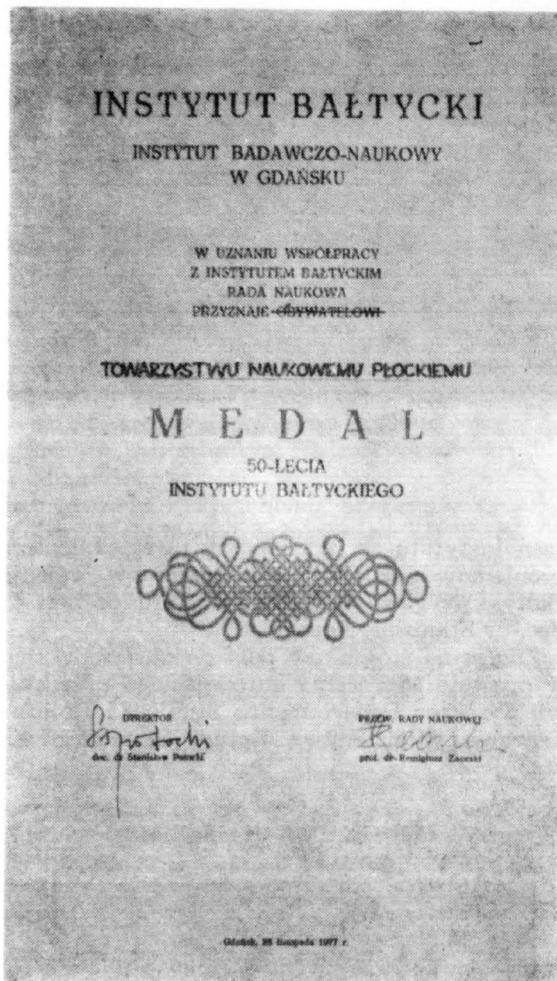
Dążąc do osiągnięcia tych celów Instytut współcześnie poprzez dwa swoje wydziały: pomorzoznawczy i skandynawski.

- „a) inicjuje, organizuje i prowadzi badania naukowe,
- b) wydaje dzieła, rozprawy naukowe i popularnonaukowe, czasopisma oraz inne publikacje,
- c) organizuje konferencje naukowe, odczyty, kursy i zebrania dyskusyjne i tym podobne formy działalności naukowej i naukowo-popularyzacyjnej,
- d) utrzymuje kontakty i współpracuje z instytucjami naukowymi w kraju i za granicą, zajmującymi się problematyką Pomorza i krajów bałtyckich,
- e) gromadzi księgozbiory i materiały odnoszące się do Pomorza i krajów bałtyckich” (§ 6 Statutu).

Instytut Bałtycki obchodzi w 1977 r. 50-lecie działalności. Jego istnienie jest ściśle związane z powrotem Polski nad Bałtyk. Założono go w dniu 31 stycznia 1925 r. w Toruniu, jednak działalność ta zasłużona i znana nie tylko w kraju placówka badawczo-naukowa rozpoczęła w styczniu 1927 r.

Przed II wojną światową celem Instytutu było naukowe badanie problemów pomorskich i bałtyckich z uwzględnieniem polskiej racji stanu. Zależało wówczas na umocnieniu pozycji odrodzonego Państwa Polskiego nad Bałtykiem. W okresie międzywojennym Instytut był jedyną w kraju placówką naukową, zajmującą się mało znaną w Polsce problematyką. Była to rola pionierska analogiczna do pionierskiej działalności gospodarczej budowniczego portu w Gdyni inżyniera Eugeniusza Kwiatkowskiego, członka Komisji Morskiej Instytutu.

Pilnym także zadaniem było przeciwdziałanie głośzonym od wielu lat przez szowinistycznych profesorów niemieckich tendencyjnych lub kłamliwych tez o dziejach Pomorza Gdańskiego i jego tysiącletnich związkach z Polską.

50-lecie działalności uczczono zorganizowaniem Jubileuszowej Sesji, odbytej w dniu 28 listopada 1977 r. w Sali Białej — gdańskiego Ratusza Głównomiejskiego.

Sesji, w której wzięło udział 120 członków Instytutu i zaproszonych Gości, w tym delegacji z NRD, Danii, Szwecji, Finlandii i Czechosłowacji przewodniczył prof. dr Remigiusz Zaorski — przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Bałtyckiego.

Po przemówieniu powitalnym Wojewody Gdańskiego dr Henryka Sliwowskiego dorobek Instytutu w okresie międzywojennym przedstawił prof. dr Tadeusz Cieślak, a działalność placówki po 1945 r. zreferował prof. dr Andrzej Bukowski. Referat n.t. aktualnych prac i zamie-

Medal Instytutu Bałtyckiego wybity z okazji jubileuszu 50-ciolecia. (awers i rewers).

rzeń Instytutu ze szczególnym uwzględnieniem problemów pokojowej współpracy w rejonie Bałtyku wygłosił dyrektor Instytutu (od 1964 r.) doc. dr Stanisław Potocki.

Znaczenie stosunków polsko-skandynawskich w procesie odprężenia europejskiego przedstawił dyrektor Departamentu Studiów i Programowania Ministerstwa Spraw Zagranicznych mgr Józef Wójcicki. O współpracy polsko-ra-

dzieckiej przy rozwiązywaniu problemu niemieckiego po II wojnie światowej mówił dr hab. Eugeniusz Basiński.

W trakcie obrad niektórym instytucjom i osobom wręczono pamiątkowe medale. Również Towarzystwo Naukowe Płockie otrzymało dyplom i medal. Reprezentujący je prezes dr inż. Jakub Chojnacki wygłosił poniższe przemówienie.

28.XI.1977 r. Sala Biała Ratusza Głównomiejskiego w Gdańsku. Prezydium Sesji Jubileuszowej. Od lewej: dr Henryk Sliwowski — wojewoda gdański (przemawia), prof. dr Tadeusz Cieślak z PAN, prof. dr Andrzej Bukowski, prof. dr Remigiusz Zaorski — przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Bałtyckiego (przewodniczący obrad) i doc. dr Stanisław Potocki — dyrektor Instytutu.

Okolo 120 członków Instytutu Bałtyckiego i zaproszonych gości w tym 5 delegacji zagranicznych wzięło udział w Sesji Jubileuszowej.

„Szanowne Prezydium Sesji Jubileuszowej!
Panie Wojewodo Gdański!
Drodzy członkowie Instytutu Bałtyckiego!
Panie i Panowie!

Miło mi, że do gratulacji i życzeń już tu wypowiedzianych dołączę i następujący adres gratulacyjny Towarzystwa Naukowego Płockiego:

Płock, dnia 28 listopada 1977 r.

DOCENT DR STANISŁAW POTOCKI
DYREKTOR INSTYTUTU BAŁTYCKIEGO

ul. Długi Targ 46/47
80-831 Gdański

Z okazji 50-lecia Instytutu Bałtyckiego Zarząd Towarzystwa Naukowego Płockiego przekazuje serdeczne gratulacje i wyrazy głębokiego szacunku dla Waszej dotychczasowej działalności oraz najlepsze życzenia jeszcze większych osiągnięć w przyszłości.

Z Bałtykiem łączy Płock nie tylko Wisła, lecz także historia i ta średniowieczna i ta najnowsza. Wszak to najwybitniejszy z Płoczan Bolesław III Krzywousty oparł szeroko granice naszego państwa na Bałtyku. Do tych właśnie granic nawiązała Polska Ludowa. A w najnow-

szym okresie m.in. płocka „Petrobudowa” stała się głównym budowniczym nadbałtyckiej Rafinerii Gdańskiej...

Jednocześnie z życzeniami uprzejmie prosimy o przyjęcie medalu założonej w XII wieku Szkoły Płockiej (obecnego Liceum im. Marszałka Stanisława Małachowskiego), wybitego w związku z 200-leciem upaństwowienia tej Szkoły przez Komisję Edukacji Narodowej oraz trzech naszych publikacji bibliofilskich:

1. Władysław Broniewski: „Trzy wiersze o Płocku” — egz. nr 121,
2. „Na otwarciu nowej siedziby Biblioteki im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego” — egz. nr 50,
3. „Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne w Płocku odznaczone orderem Sztandaru Pracy I Klasy” — egz. nr 141.

Instytut Bałtycki — ważna placówka nauki polskiej:

Vivat, crescat, floreat !!!”

Sekretarz generalny
Towarzystwa Naukowego Płockiego
mgr FRANCISZEK DOROBK

Prezes Towarzystwa
Naukowego Płockiego
dr inż. JAKUB CHOJNACKI